

Ersättning för höga sjuklönekostnader

En granskning av Försäkringskassans arbete mot felaktiga utbetalningar inom ersättningen för sjuklön till arbetsgivare

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har fått i uppdrag av regeringen att redovisa hur Försäkringskassan arbetar för att motverka och upptäcka felaktiga utbetalningar inom förmånen ersättning för höga sjuklönekostnader till arbetsgivare. Inom ramen för uppdraget har vi också granskat vilka förutsättningar som förmånens konstruktion ger för Försäkringskassans arbete.

Avsaknad av ansökningsförfarande gör det svårt att motverka felaktiga utbetalningar

Arbetsgivare fyller inte i en ansökan för att få ersättning för höga sjuklönekostnader. Ersättningen grundas i stället på att arbetsgivare fyller i det totala belopp som de har betalat i sjuklönekostnader i sin arbetsgivardeklaration till Skatteverket. Skatteverket skickar sedan uppgifterna till Försäkringskassan i ett automatiskt system. Besluten är till 98–99 procent automatiska, enbart en liten andel väljs ut för manuell kontroll. Vår granskning visar att denna konstruktion skapar stora risker för felaktiga utbetalningar och gör det svårt för Försäkringskassan att arbeta för att motverka dessa.

När det inte finns något ansökningsförfarande ökar risken att de som fyller i beloppen i sin arbetsgivardeklaration inte förstår att de gör anspråk på en ersättning hos Försäkringskassan. Det gör det svårt att avgöra om någon medvetet har lämnat felaktiga uppgifter i syfte att få ersättning, vilket påverkar möjligheterna att bevisa uppsåt vid felaktiga utbetalningar.

Begränsade uppgifter innebär risk för felaktiga utbetalningar

Granskningen visar att det är problematiskt att arbetsgivarna enbart redovisar sina sjuklönekostnader i en totalsumma för samtliga anställda. Det ökar riskerna för att arbetsgivarna inte kontrollerar att uppgifterna stämmer i tillräcklig utsträckning, vilket skapar en risk för att felaktiga uppgifter kommer in. Om arbetsgivarna skulle rapportera in sjuklönekostnaderna på individnivå skulle andelen felaktiga uppgifter från arbetsgivarna sannolikt minska. Detta följer av att arbetsgivarna skulle behöva kontrollera de faktiska uppgifterna per individ i stället för att ange en ospecificerad totalsumma. Uppgifter på individnivå skulle också skapa ett bättre underlag i kontrollarbetet.

Hela handläggningsprocessen bör ses över vid automatisering

Automatiseringsgraden är mycket hög i första utbetalningen av ersättningen. Men i andra delar av handläggningen finns moment som är manuella där möjligheterna till automatisering borde utredas. Det gäller Försäkringskassans handläggning av omräkningsärenden, som ofta gäller låga belopp, och de kompletteringsbrev som skickas ut i alla ärenden som utreds manuellt. Vi anser det angeläget att se över i vilka delar av handläggningsprocessen som automatisering genererar störst nytta.

Kontrollarbetet kan utvecklas

Mellan 70 och 80 procent av de ärenden som Försäkringskassans riskprofil väljer ut för manuell kontroll leder till avslag. När Försäkringskassan höjde antalet ärenden som de granskade manuellt, låg andelen avslag kvar på samma nivå. Detta talar för att det skulle kunna vara motiverat med fler manuella kontroller.

Försäkringskassan väger i dag inte in antalet ärenden med hög risk som riskprofilen upptäcker, i bedömningen av hur många ärenden som myndigheten ska utreda manuellt. Vi anser att antalet och utformningen av manuella kontroller bör utformas utifrån vad de maskinella kontrollerna kan hitta. Försäkringskassan bör också kontinuerligt utvärdera och utveckla träffsäkerheten i riskprofilerna som används.

Läs mer på
www.isf.se